

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR

Éves előfizetés	18 h.
6 hónapos előfizetés	10 h.
3 hónapos előfizetés	6 h.
1 hónapos előfizetés	2 h.
Előfizetés postán szállítva	10 h.
Előfizetés postán szállítva	12 h.
Előfizetés postán szállítva	14 h.
Előfizetés postán szállítva	16 h.
Előfizetés postán szállítva	18 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége
kivéve utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vétele
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetők és hirdetőink a kiadó
hivatalhoz fordulnak.

III. évfolyam 142. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1917 június 22.

A kormány bemutatkozása.

Az Esterházy kormány programja.

Már jóval 3 óra előtt zsúfolásig tele van a képviselőház. A karantánok, az újságírók helyet tele vannak fővárosi és vidéki emberekkel.

Gróf Tisza Istvánt beléptekor a munkapárt elfeléssel és tapsal fogadja.

A kormány bevonulása.

Szász Károly alelnök egynegyed 4 óra körül nyitja meg az ülést. Az elnöki emelvényen szemben levő sjtón felülnek a kormány gróf Esterházy Móric vezetésével, a Ház felül, a baloldali tiszai és elfenes. Gróf Esterházy Móric miniszterelnök, mint a kisebbség vezére a szélsőbaloldali vörös hársztyákon foglal helyet, körötte helyezkednek el a kabinet tagjai.

Az elhelyezkedés után gróf Esterházy miniszterelnök átveszi az országgyűlést összehívó királyi kéziratot, amelyet felolvassak: 6 Felsége a magyar országgyűlést június 21 ére összehívja.

A király nevének említésekor a baloldal elfenes. Az elnöki előterjesztések következnek.

Szász Károly alelnök jelenti, hogy a képviselőház elnöksége elhatározta lemondását, de gróf Esterházy Móric miniszterelnök a helyzetre való tekintettel kérte, hogy a mostani elnökség még egy ideig helyén maradjon. A kéresemk engedtek.

Az elnöki előterjesztések után két kézirat felolvasása következik: egyik a Tiszakormány felmentését, másik az új kormány kinevezését tartalmazza.

Gróf Esterházy Móric beszéde.

Most gróf Esterházy Móric emelkedik szólásra, előtte papírlap, melybe sokszor beletekint, néha egészen olvassa a beszédét:

— Amidőn a kormány elsőtben meg jelenik, engedjék meg, hogy röviden előadjam azon hányelveket, amelyek bennünket vezetni fognak.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy létjogosultságunk alapja a választójogi reform megalkotása. (Taps a baloldalon.) Ason elvekkal, amelyek 6 Felségének az előző kormány által ellenjegyzett kívánásának teljesítésében bennünket vezetni fognak, későbbben foglalkozom, előbb más kérdésekben fogok szólni.

Népjóléti intézmények.

— A kormány mindenekelőtt a népjóléti intézmények egész sorozatát akarja létesíteni. A hadiárak és özvegyek segélyei felemelendők lesznek. A háboru pénzügyi téren nagy eltolódásokat okozott, az egyensúlyt vissza kell állítani. Végletekig fokozott termelő munkára kell mindenkinek törekedni. A kormány vigyázni fog, hogy termelérünk a külfölddel szemben ne kerüljön hátrányba.

A legnagyobb figyelemmel fogunk gondolni a közszolgálati alkalmazottak sorsára már az indenítésben is, de a javszlat tárgyalása során indítványozni fogjuk a családi pótlék felemelését, a status rendezést lehetővé tesszük, a szolgálati pragmatikát elősegítjük.

Erdély sokat szenvedett lakosságának némileg való kárpótlása, Erdély újjáteremtése a kormány feladatának kell, hogy legyen!

Aratásra a katonák szabadságoltatni fognak. Meg kell mutatnunk, hogy az antant kihatási politikája nálunk kudarcot fog vallani.

Már a cséplőgépeknél lefoglaljuk és vesszük a termést, hogy elcsépett vegyük a későbbi erőszoros rekvirációknak...

Visszaélésekkel szemben semmi kivételnek nem lesz helye. A kormány célja, hogy a fogyasztók milliói beszerzhessék azütségletüket.

Új birtokpolitika.

A kormány demokratikus birtokpolitikát akar. Kivánja, hogy a föld olyan kezskbe kerüljön, akik tanúságot tettek a magyar államhoz való hűségükéről és szeretetükéről. (Taps.) Gondoskodni fogunk róla, hogy a háboru alaki eltolódásai kiegyenlítődjenek, a háborus bérletkötések a demokratikus földbirtokpolitikának útjába ne álljanak. Ebben számítunk pártkülönbség nélkül minden magyar hazafi támogatására.

Árulközpontok pénzkezelésének és ügyvitelének ellenőrzését, a szénkérdésnek eredményes megoldását ígérjük.

A kiegyezés.

A kiegyezés kérdésében a kormány átvette az előző kormány által eddig végzett munkálatokat és ezen az alapon folytatódna tovább a tárgyalások Németországgal. Kijelentem, hogy az Ausztriával köendő kiegyezés elintézését a következő országgyűlésre hagyjuk és ettől csak akkor térnénk el, ha azt előre nem látott körülmény tenné szükségessé.

Szociális intézmények.

A kormány számos szociális intézmény létesítését tervezi. Az iskolák számát tetemesen szaporítani fogja, az idevonatkozó törvények végrehajtását biztosítani fogja és mindent megtesz, hogy egységes nemzeti létünk fennmaradását biztosítsa.

A katolikus autonómiát még esen az országgyűlésen meg akarja alkotni. A kormány programjába vette az 1848. évi 20. te megváltoztatását.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Allandó újdonságok kézzel készített női confectói alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.
Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

A bírói függetlenség, szabad sajtó.

A háború nem alkalmas a nagy reformokra, de már is bejelenti a bírói szabályzat, a külön bírói státus visszaállítását, a bírói testület önkormányzati jogának fejlesztésével a bírói függetlenség biztosítását. Bejelenti a polgári törvénykönyv revízióját, az ügyvédi kar szociális helyzetének javítását.

Az alkotmány egyik biztosítéka a szabad sajtó, míhelyt a normális viszonyok engedik, a sajtótörvényt revízió alá vessik.

A horvát kérdés.

Horvátországgal szemben reméli, hogy sikerülni fog a teljes együttműködés. A mostani horvát miniszter csak ideiglenes állásában, míhelyt lehetséges lesz, ezt az állást horvát nemzetiségű férfival fogják betölteni.

Beszéde maggyőződéssel tartunk ki. Németországgal teljes egyetértésben vagyunk. A katonai helyzet kitűnő. Míndig hajlandók vagyunk a tisztességes békére.

A választójog.

— Attér a választójog kérdésre. Annak szükségességét mindenki elismeri, még a jelenlegi többség is. Reméli, hogy a mostani többség, amely 1910-ben miat kisebbség messzemenő választójogi reform alapján állott, most sem fog ennek ellenszégülni. Ő felsége óhajának megvalósítása a legsürgősebb szükséglet. (Kialtások: *Eljen a király, éljen a választójog.*)

A reforma elodizása megbontaná az ország egységét, anélkül, hogy a választójog végleges győelmét meg tudná akadályozni.

Ő felsége célja: a választójog olyan mértékben való kiterjesztése, amely a magyar állam létérdekeinek figyelembevételével a nagy időknek megfelel.

Amikor a király és a népkarát találkozik, azt a legkonzervatívabbak sem utasíthatják vissza.

Már most kijelenti, hogy a választójog a 24 éves korhatárhoz lesz kötve. A választójogot a Károly keresztessék is megkapják és ezektől a korhatártól is eltekintenek.

A titkosságot mindenütt, ahol az értelmiség és az irni olvasni tudók többségben vannak, megvalósítjuk.

A választások tisztaságát minden erőnkkel biztosítani fogjuk.

Új választások.

Ha a többség a választójog reformjának ellenszégülni, noha a háborúban el akarja kerülni a választásokat, mégis kénytelen lesz a meghosszabbított mandátumok ellen a választókhoz apellálni. . . (A baloldalon e szavaknál a képviselők felugranak helyükről, nagy lármá: Válasszunk, válasszunk! A munkapárt is kialtós: Jöjjön a választás!)

A baloldali perocsig éljenél és tapsolja gróf Esterházy Móricot, elnök 10 perora szótlet felfüggeszti.

Gróf Apponyi Albert beszéde.

Szünet után Apponyi Albert gróf állott szótletre. Kijelenti, hogy nem vállalhat szolidaritást a miniszterelnöknek a kiegyezésről tett kijelentésével, fenntartja szolidaritását. A kormányba azért lépett be, mert a

miniszterelnök biztosította, hogy a kiegyezésről lehetőleg nem esen az országgyűlésen fognak dönteni. A teljes elhatározási szabadságát fenntartja.

— Tudom, hogy súlyos dolog olyan kabinetben vállalni tárcát, melynek fejével fontos kérdésekben nem vagyok egy állásponton, de illetékes tényezők szükségessé tartották, hogy tárcát vállaljak. Mínden egyéb kérdésben a miniszterelnökkel teljes egyetértésben vagyok.

Gróf Tisza István a kormány programjáról és a munkapárt magatartásáról.

Gróf Apponyi Albert után gróf Tisza István beszélt.

— Elmondja, hogy a választójog kérdésében nem tudta elosztatni a király aggodalmát, hogy az ő előterjesztése a nép széles rétegét ki fogja elgíten, tehát beadta lemondását. Jött az új kormány és ha a világháború nem lenne, rövidesen a netret elé lehetne vinni a kérdést.

A világháború közepette azonban súlyos felelősséget venne magára, aki az országot a választás izgalmaival tanúsá ki. A munkapárt tudatában van annak, hogy mit jelent egy választás a mai körülmények között és ezért a háború alatt is kell mondani a többségi elv érvényességéről. Kijelenti, hogy a munkapárt mindent megtesz a kormánynak, amire az országnak szüksége van.

A miniszterelnök gazdasági felfogását optimiztikusnak találja, különösen az élelmiszeri kérdésekben.

Fogalkozik Apponyi kijelentésével és azt mondja: Apponyi nem mondotta, hogy mit fog csinálni akkor, ha a gazdasági kiegyezés aktuális lesz, hanem majd csak akkor fogja eszelekedését megfontolni. Mivel a kiegyezés kérdése a kormány kezében még nem forr ki, aggodalommal kíséri a kormány késlekedését. Attól tart, hogy súlyos bért fogunk fizetni a hábozásért, mert lesz pillanat, mikor kellő erővel kellene fellépni.

A választójog terén a 24 éves korhatár és a Károly keresztesséknel a korhatár melőzése vesszelmeket rejti magában. A tulajdonon sokan vannak, akik a koalíció bukása után egy dicsőséges katonát, aki ugyanazon választójogot hozta, amelyet most ők akarnak, ezért hazatérőnek neveztek. A király asemélyének mindinkább előtérbe helyezését súlyos aggodalommal személi.

Azután sorsa veszi az osztrák Reichsratban elhangzott esek támadásokat, sajnálja, hogy a Reichsrat elnöke ezeket a támadásokat szó nélkül tűrte és hogy gróf Esterházy ezekre vonatkozólag semmi kijelentést nem tett. Ahol megmerik támadni Magyarország partizásos és dualisztikus álláspontját, azt pártkülönég nélkül egyértelműleg vissza kell utasítani.

Beszéde befejezésekep reményét fejezi ki, hogy a miniszterelnök eszelekedeteiben fogja pótolni azt, amit beszédében elmulasztott.

Tisza beszédét a munkapárt felállva, viharos éljensséssel és tapsal fogadta.

A kisebbségi pártok támogatják a kormányt.

Ezután ismét szünet következett, amely után

Bakonvi Samu az Apponyi párt nevében örömmel üdvözli a kormányt és gróf Apponyi Albert érdemeit említi ki.

Pejacsevics Tivadar a horvátok nevében abban a reményben támogatja a kormányt, hogy a horvát miniszteri tárcát nemsokára horvát férfival fogják betölteni.

Gróf Esterházy Móric Tiszának válaszul kijelenti, hogy egyetért Tiszával abban, hogy Magyarország integritása minden párt fölött áll, ezt hangsúlyozni, kormányprogramként említeni nem is szükséges.

Gróf Andrássy Gyula beszéde.

Ezután általános érdeklődés mellett gróf Andrássy Gyula az alkotmánypárt nevében kijelenti, hogy támogatja a kormányt, mert az hus a huzunkból, vér a vérünkéből. Utal arra, hogy a választójogban van a mai helyzet kulcsa. Meg kell adni a nemzetnek azt, amit a király és a nép kíván. Hivatkozik az orosz helyzetre, ahol a szűkkebités a cárizmust megdöntötte. Magyarországon a király és a választójog össze van forrva egymással.

Gróf Tisza István asemélyes kérdésében mond néhány szót a szótán Gratz Gusztáv pénzügyminiszter betérjeszté az indemnitásról és a horvát-magyar pénzügyi egyezményről szóló törvényjavaslatot, amelyet a bizottságothoz utasítanak.

Az ülés este 7 órakor ért véget.

A főrendiház ülése.

A főrendiház este 7 órakor ülésessett. Báró Jósika Samu elnök lemondása folytán az elnöki széket báró Harkányi Frigyes kornök foglalja el.

A bevonuló Esterházy kormányt éljenzéssel fogadták, azután felolvasták a királyi kéziratot, mely

a főrendiház elnökává: gróf Hadik-Barkóczy Endrát,

a főrendiház alszökökává pedig: Günther Antelt és báró Kemény Endrát nevesi ki.

Várady L. Árpád kaloccai érsek rövid beszédben üdvözli a kormányt.

Ezután gróf Esterházy Móric miniszterelnök elmondja itt is a képviselőházban tartott beszédjét.

Gróf Apponyi Albert megismétli a kormányba való belépésének indokait és a kiegyezésben elfoglalt álláspontját.

Gróf Széchenyi Aladár rövid felszólalása után Christos Miron román püspök a hazafias románok nevében üdvözli a kormányt.

Gróf Ráday Gedeon a Tisza kormányt üdvözli.

Gróf Hadik János, gróf Zichy József és Majláth püspök felszólalásai után a főrendiház ülése egynegyed 11 órakor ért véget.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltök, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye nemük tisztítása. Fekete festés elsőrendü kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelempfestő, vagy tisztító és gőzmosógymárában Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

József Ferencz kir. herceg Nagyváradon.

A legmagyarabb kir. hercegnek: József főhercegnek 22 éves fia, József Ferencz kir. herceg, főhadnagy az erdélyi fronttól tegnap reggel Nagyváradra érkezett. A rendkívül rokonszemes megjelenésű, rózsás arcú főherceg volt nevelőjét: szentkereszthegyi Kratochwill Károly ezredes látogatására jött. A 4 es honvédek vités ezredese a háború óta a különböző harcokban volt ezredével a legutóbb az Iszonónál vett részt a véres harcokban, ahonnan csak most érkezett haza rövid időre az Aldoatkésztség szobornak leplezésére. Ezt az alkalmat használja fel most József Ferencz kir. herceg, hogy szeretett volt nevelőjét viszontlássa.

A főherceg a püspöki székházban szállt meg mint gróf Széchényi Miklós püspök vendége. A fiatal kir. herceg egyedül érkezett szolgálja kíséretében, a pályaudvaron már várta Kratochwill ezredes, honnan mindkét a püspöki székházba hajtottak.

A fenséges vendég nagy érdeklődéssel nézte meg a püspöki palota termeit, különösen azok a helyek köztük le figyelmét, ahol a trónörökös, most IV. Károly király megfordult s azok a termek, amelyekben fenséges nagyatyja, József főherceg tartózkodott, ahírói a püspöki palota gyönyörű kertjében a „József főherceg pihenője” van elnevezve. Megnézte gróf Széchényi Miklós remek képiárát a nagy műveléssel gyönyörködött a pompásan megvalogatott kápekben.

A fiatal főherceg különösen társadalmi tanulmányokkal foglalkozik s előszeretettel beszél minden tudományos kérdésről oly kiváló magyarsággal, hogy kifejtésén meg látszik teljesen magyar nevelése. Társalgása lebilincselő, zérán és megjelenésén meglátszik a lelki nemesség, a fehélt gondolkodás s egy mélyen érző ember benyomását teszi. Meglátszik rajta, hogy a hercegek sok szenvedésének tapasztalatából magával hozta a mély ember szeretetet.

Délben a püspöki palotában gróf Széchényi Miklós püspök ebédet adott a főherceg kíséretére, melyen jelen volt Kratochwill Károly ezredes, Brém Lőrinc püspöki kanonok, dr. Mazurek Gyula püspöki titkár, Schriffert Béla szertartó és Borbás Vince aktuarus.

Délután a Püspökfürdőt látogatta meg a főherceg Kratochwill ezredes társaságában. Végigjárt a fürdő remek parkján s a szászok fák alatt tett hosszabb sétát. Megnézte a fürdőt, az uszodát s láthatóan jól érte magát a pompás fürdőben. Majd a fürdő terrassán megussonázott Kratochwill ezredessel. A fürdőben éppen a felsőkereskedelmi iskola leánynevelőjei tartották kirándulásukat s a kiránduló lányok arra kérték a főherceget, hogy képes lapjikat

készíttatva lássa el. A főherceg szívesen engedett a kérésnek s rövid idő alatt 200 képeslapra írta rá a nevét.

Este a székházban jelent meg József Ferencz főherceg Kratochwill ezredessel s egy emeleti páholyból végignézte a Heidelbergi diákélet c. darabot s jól mulatott a darab vidám tréfáin.

Ma a székesegyházat tekintti meg a főherceg, különösen a gyönyörű Szent Sziv kápolna érdekli, melyet gróf Széchényi püspök nemrég készíttetett el művészi ízléssel.

A városi tisztviselők ruhabezserzési pótléka.

A miniszter kiutalhatónak tartja a segílyt.

A mostani mérhetlen drágasághoz a tisztviselőkre a legnagyobb súllyal a ruhabezserzés gondja nehezedett.

Osszes fizetésüket és pótlékaikat teljesen megemésztik az élelmiszer, sőt bátran mondhatni, hogy a hadiközségek a tisztviselők és azok családjai részére találták ki, mert a farsadalm ezen osztálya koplal a legtöbbet.

A ruházkodásra addig mi sem jutott, legfeljebb átfestették, vagy átfordították a ruhákat, mert új ruhákra nem tellett 3-400 korona.

A három év alatt azonban elnyűtt a ruha, nincs már mit átfestetni, átfordítani.

Ezt a lehetetlen állapotot méltányolta a volt kormány is és a tisztviselők részére ruhabezserzési pótlékot utalt ki, amelyet az állami és megyei tisztviselők már meg is kaptak.

A városi tisztviselők azonban, akik éppen csak egy ruha nélkül vannak, hetek óta szorongva várják, hogy ők mikor jutnak hozzá a ruhabezserzési pótlékhoz, amelyet a miniszteri rendelet a városi tisztviselők részére is biztosít.

Juricskay Barna városi tanácsos ez ügyben fertjárt a miniszternél. A tárgyalások során a miniszter ekként döntött, hogy azoknak a városi tisztviselőknél, akik részint fizetésük, részint családi pótlékuk után jogosultak a ruhabezserzési pótlékra, ez a pótlék azonnal kiutalható; — azoknak a tisztviselőknél és alkalmazottaknak pedig, akik nem családtagjaikat, hanem más hozzátartozóikat látják el, a város hozson határozatot a ruhabezserzési pótlékra vonatkozólag s a határozatot végrehajtás előtt terjesszék fel a miniszterhez.

Ilyen városi tisztviselője és alkalmazottja 52 van a városnak. A miniszter ezen

határozatát Juricskay tanácsosok segítségével hozta Budapestről.

Juricskay Barna a miniszter határozatát a városi tanács elé vitte és javasolta, hogy az összes városi tisztviselőket és alkalmazottakat vegyék egy csoportba s mindnek utalják ki a ruhabezserzési pótlékot, mert a szabályrendelet 9. §-a azt mondja, hogy azoknak, akik rendes alkalmazottak, családtagokat és hozzátartozókat látják el, a ruhabezserzési pótlék jár. Az 52 családnak is utalják ki a pótlékot s azután terjesszék fel.

Egyes tanácsosok azonban oly irányban szólaltak fel, hogy az 52 családot előbb terjesszék fel s csak annak leérkezése után utalható ki a segíly.

A tanács tagjai, Juricskay kivételével ezt az álláspontot foglalták el.

Juricskay Barna a határozat meghozatala után azon kijelentést tette, hogy tudomásul veszi, miszerint javaslatát egyhangúlag elutasították; de leszógni kívánja, hogy a tanács, mikor a tisztviselőknél valami kérelmük volt, amelyet méltányosan, vagy jóindulattal lehetett volna a tisztviselőkre elintézni, azt mindég a tisztviselők érdekei ellen alkalmazza.

Ezzel a városi alkalmazottak egy részének ruhabezserzési pótlék ügye jó időre elintéztett s várhatunk pár hónapig, amíg ismét jóval megdrágul minden ruhanemű.

A hatodik hadikölesön.

A hadikölesönt propagáló bizottságok elnökei Juricskay Barna pénzügyi tanácsos hivatalos helyiségében tegnap délután értekezletre gyűltek össze, hogy megbeszéljék azokat a szükséges intézkedéseket, amit a hátra lévő jegyzési idő alatt még megtesznek a hadikölesön és szükséges.

Az értekezleten megjelentek mindenek előtt revizó alá vették a központi irodában elkészült nyilvántartást és a nyilvántartás adataiból megállapították azokat az egyéneket, akik nem anyagi erejükben mérten jegyeztek hadikölesönt és össze állították azoknak a névjegyséket, akik még további jegyzés eszközésére felszólítandók.

Ugyancsak összeállították azoknak a névjegyséket is, akik még a VI ik hadikölesön jegyezésben az ideig részt nem vettek, jöhetnek anyagi erejük ezt megengedi. A bizottság azokat is köjön felfogja szólítani ismételtén és nyomatékosan, kötelességüknek teljesítésére.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet mindennap elfogad jegyzéseket a hadikölesönre. Jegyezhetnek azok is, akik nem tagjai a szövetkezetnek. Vidéki jegyzéseket is elfogad és levéleiben megkeresésre azonnal válaszol a Népszövetségi Hitelszövetkezet igazgatója (Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5. sz.)

Nyári újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szövetek, bársonyok, gyapjuszövetek, mosó kelmék, csipkék, díszek, szallagok.

Új modellek: Blousok, kabátok, köpeny és Jeuponokban. Keztyük és harisnyák, gyermekruhák, kötények ágy és fehérneműekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban legelegánsabb esztömök és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruhaza.

Dajka Endre dr ügye a táblán.

A nagyváradi ítélőtábla tegnap tárgyalta Gerő Gusztáv dr-nak Dajka Endre dr rendőrkapitány ellen indított a törvényszék felmentő ítélettel bejelezett rágalmazási perének tárgyalását. A tárgyalás azzal kezdődött, hogy Gerő Gusztáv dr vádló nem jelent meg, maga helyett két beadványt küldött, egyikben a Dajka elleni fegyelmi ítélet bevértését kérte, a másikban betegét jelentett s az eljárás felfüggesztésére kért határozatot.

A büntető tanács elnöke: Harmathy Károly kuriai bíró, tagjai: Gálbory József, Domokos László táblabírák, jegyző: Alliquander Kálmán dr. Vádlottat ifj. Zigre Miklós dr védli.

Elnök: megállapítja, hogy vádlott és védő megjelentek, Gerő Gusztáv dr két beadványt adott be, ezekben kéri az eljárás felfüggesztését addig, míg Dajka Endre dr rendőrkapitány ellen a városnál folyamatban levő fegyelmi eljárás befejeződik. A törvényes rendelkezés ezt előírja. A törvényszék is tudomással bírt erről, s mégse függesztette fel az eljárást. Ez elaki jogszellem. Kézenkivül előterjeszté, hogy a fegyelmi eljárás ismerete nélkülözhetetlen. Beavatolja a Márkus Bernát elleni büntügyre vonatkozó határozatot és a kuriai ítéletet, amely szerint Dajka Endre dr nyomozati módszerére vet világot. Második beadványban bejelenti, hogy hirtelen beteg lett s nem jelenhetik meg.

Ifjabb Zigre Miklós dr védő: Sajnálom, hogy nem jelent meg Gerő Gusztáv. Szerettem volna beadványára válaszolni. — Kéri a beadványt figyelmen kívül hagyni s az eljárást lefolytatni. A becsület védelméről szóló törvény azt mondja, hogy csak azon tények miatt kell az eljárást felfüggeszteni, amelyek a szóbanforgó bűncselekményben szerepelnek. Dajka Endre ellen azért emelt vádat, hogy összejátszva a fia utrandújával, ezek közt Vas Károlyval, beszélt Popovics Athanással. Gerő beadványa kompromittálni akarja Dajkát a tábla és a város polgármestere előtt. A polgármester átkérte a ténybeigazolós vallomását vádlottak s Gerő Armin ellen fegyelmi folyik ezekért. Ennek a fegyelmeknek akar a vádló elébe vágni. Márkus Bernát elleni ügyben előadja: Márkus ellen névtelen feljelentés érkezett. Vas Károlynak adta ki. Az ügyesség nem adta meg a módokat a széleskörű nyomására s csak később vették újból elő ezt a feljelentést. Márkust elítélte a Kuria, ezt tiszteletreméltó, de ugyanolyan ötös tanács mentette fel a törvény szerint. Az egész ügyet Dajka kompromittálására vették elő, hogy beigazolják, mennyire másként nyomozott a főkapitány s eredmény nyel s mennyire elhanyagolta ezt a vádlott. Nem volt erkölcsi bátorsága Gerő Gusztávnak itt megjelenni, mert akkor egyéb erkölcsi események lettek volna arra, hogy...

Elnök: A védelmi szabadság szélén jár az a kifejezés.

Védő: Gerő Gusztáv nem igazolja betegségét, csak állítja, a nem az eljárás elnapolását, hanem felfüggesztését kéri. A tárgyalás megtartására kéri a táblát.

Dajka Endre dr vádlott: Nem azokért rendelték el a fegyelmi eljárást, amelyekért Gerő Gusztáv ellene pert indított. A Márkus Bernát elleni büntügyben részletesen előterjeszté, hogy a királyi ügyesség nem tartotta elegendőnek a nyomozás adatait a további eljárásra. Vas Károly jelentése így szól: Semmi pozitív eredményt nem tudtam kinyomozni az ügyben, Soha többet nem szólít Vas Károly hozzá az ügyben s csak akkor voltak bizonyítékai, mikor újból megindult az eljárás. Ekkor csodálatos képen már tudott mindent.

A tábla ítélőtábla visszavonult s ezt a határozatot hozta: Elutasítja Gerő Gusztáv kérelmét a tárgyalást nem függeszti fel. Mert a valóság bizonyítását sajtóügyben a főmagánvádló elleni tényekre rendelték el, míg a fegyelmi eljárás vádlott ellen egészen más ügyekben folyik. Így a becsületvédelemről szóló törvény 27 ik szakasza itt nem alkalmazható.

Alliquander Kálmán dr jegyző felolvassa a törvényszék felmentő ítéletét a Dajka Endre dr ellen megadott sajtóperben: az indokollással együtt. E szerint a törvényszék a tanuvallomásokat nem fogadta el s így bebizonyítottak vette, hogy Dajka Endre dr állításait beigazolta.

Domokos László dr előadó: Az ítélet ellen a büntelékény meg nem állapítása miatt jelentett be Gerő Gusztáv dr irásban indokolt fellebbezést. A királyi ügyben annak idején nem vette át a vád köpviselőit. Dajka Endre dr a jogos magánérdek és közérdek megóvása céljával védkezett a becsületvédelem és rágalmazás vétsége miatt emelt magánvád ellen.

Ezután ismerteti a Dajka röpirat történetét és azt felolvassa. A törvényszéki fő-tárgyalásnak a fellebbezés által megtámadott végzéseire kerül a sor. Dajka jelentését Gerő Gusztávnak Popovicsossal való érintkezéséről, az ügyesség hivatalos válasszal Gerő Arminhoz, majd a dologra vonatkozó megelőző híriapi közleményeket.

Délután a folytatódó tárgyalás során Domokos László kir. táblabíró, mint előadó folytatódóan ismertette a törvényszéki tárgyalás anyagát. Részletesen ismertette az egyes tanuvallomásokat, közbecsül végső kért és az azok ellen főmagánvádló részéről előterjesztett semmisségi panaszokat.

Miután dr Gerő Gusztáv főmagánvádló a délutáni tárgyaláson sem jelent meg és a bizonyítás megszüntetésére vádlott dr Dajka Endre és dr Zigre Miklós védő indítványt nem tettek, az elnök f. hivta védőt, a védő beszéd megtartására.

Dr Zigre Miklós sajtóképtelenség váltta hosszabb védőbeszéd előterjesztését. A kir. törvényszék ítélete teljesen felolvasa a megállapított tényállást, csak az illetékes jóvá hagyást kell kérni. Megállapította a kir. törvényszék, hogy vádlott a legközelebbi tekintetben közzétette elő a Popovics féle büntügyi nyomozást, minden lehetséges intézkedést megtett a Popovics őrzésére vonatkozó szigorú ügyési tilalom végrehajtására, körölte azt seméltelen főmagánvádlóval s az ennek dacára, az atyjához való vérségi kötelék felhasználásával levezettette magát a gyűlölettel s ezzel beszélt. Vádlottnak köteleseége volt az ügyési tilalom megszegését a rendeletet kiadó kir. ügyességnek bejelenteni és amilyen ezért a főmagánvádló atyja fegyelmi feljelentést tett, a közszolgálatból való elbocsátását kérte, a hírlapokban pedig ezért hazug vádaskodónak lett feltüntetve, köteleseége volt magát védelmezni. Legdélkezebb eszköz volt azon célra a körlevél közrebecsátása, amelyet zárt levélben küldött meg az illetékes egyéneknek: Kérte a törvényszék ítéletének helybenhagyását.

Ezután dr Dajka Endre tárgyalta elő rövid védőbeszédjét. Sport, ipar és rendészeti tevékenysége és irodalmi működése révén széleskörű ismeretessége volt és végtelenül bántotta, hogy a hírlapok hazug vádaskodónak tüntették fel. Köteleseége volt azok előtt, akiknek becsületét sértették volt előtte, a tényállás ismertetésével magát megvédelmezni.

Dr Gerő Gusztáv mint a törvényszéki tárgyalás során, úgy a kir. táblához intézett beadványában helytelen világításba helyezi a vádlott viszonyát Gerő Arminhoz. A vádlott

sem akarta Gerő Armin állásából kitolni. Munkatérét keresett, azért több ízben tett kísérletet másutt vesző rendőrkapitányi állások elnyerése iránt.

A tényállás az, hogy a Popovics féle ügyben is a legalkalmasabb, a legközelebbi tekintetben járt el. Ezt igazolta a tanuk javarésa. Eppor azért bántotta végtelenül, hogy dr Gerő Gusztáv mégis kijátszotta.

Mint a délelőtti folyamán már részletesen előterjesztette, a Márkus féle nyomozási ügyben sem terheli a legkisebb mulasztás sem.

Hasonló alaptalanok a főmagánvádló által bangoztatott többi fegyelmi feljelentések is.

Nem dicsekedni akar ismétlenül, de állíthatja, hogy köteleseégeit mindentör a legalkalmasabbban igyekezett teljesíteni és életének kötségtelenségül az volt a legmunkásabb, legproduktívabb korszaka, amelyet 4 büntető és 7 fegyelmi feljelentéssel igyekeztek megbéni, egészni.

Sajátságos tény, hogy mégis dr Gerő Gusztáv szételt a kir. bíróságához védelemért. Az a dr Gerő Gusztáv, akiről az eljárás során beigazolást nyert, hogy valóban monopolizálta az ügyek köpviselőit az atyja vezetés alatt álló rendőrségnek, akiről beigazolást nyert, hogy az atyjához való vérségi köteléket kihasználva, erőszakosságával törvényszéki követelt el a Popovics féle ügyben, — valósággal belekényszerítette az atyjának vesztése alatt álló rendőrség egyes közegeit a hamis tanuvallomásokba.

A kir. törvényszék azonban vádlottat védelmezte meg, aki elég bátor volt a maga, családja jóról kockára tenni az igazságért. Az egész ország örvendett az igazságos ítéletnek. Mivel érdemes rá, mert igazsága van: kéri az elsőfoku ítélet jóváhagyását.

A kir. tábla az ítélet kihirdetését ma délelőtti 9 órára tűzte ki.

Kik lesznek a hadiárva gondozói.

A névjegyzék körszemlén.

A magyar kir. miniszterium 900—1917 M. E. számú rendelete a Hadirokkantoknak és családjuknak továbbá a harctéren elesett vagy a hadiszolgálatban szerzett sérülés, betegség vagy "hadifradalmak következtében elhalt egyének özvegyének és árváinak gondozását nemzeti feladattá tette, amelyet az állam az önkormányzati hatóságoknak és a társadalomnak közreműködésével kell hogy teljesítsen. A társadalomnak a gondozásban való állandó és intézményes részvételét a hadigondozók követték, akiknek az a hivatásuk, hogy az előbb felsoroltakat tanácsosai és tettei támogassák. A hadiárva mellé kirendelt hadigondozó „Párfogó” a hadirokkant és családja vagy hadiözvegy mellé kirendelt hadigondozó „tanácsadó” nevet visel. A hadiárva párfogójának általában az a feladata, hogy párfogolja személyi és anyagi viszonyait figyelemmel kísérvé sorát egyéni körülményeinek leginkább megfelelő módon biztosítsa s javát minden irányban előmozdítsa. A tanácsadónak általában az a feladat, hogy a hadirokkantat és családját, valamint a hadiözvegyet tanácsosai el lássa, ügyeiben közbe járjon, sorának lehető javítására állandóan gondja legyen.

A hadigondozó listára alkalmas és arra vállalkozó nők és férfiak névjegyzékét az elnökség alatt működött összeíró bizottság elkészítette. E névjegyzéket, amelyben 291 nő és 425 férfi nevet vettek fel, a rendelet 7 ik § a értelmében a folyó évi június hó 25 től július hó 10 ig terjedő 15 napi közszemlőre helyezem a város háza, I-5 emelet, 2-ik számú, Pásztor Bertalan városi I ső aljegyző hivatalos helyiségébe. E határidő le-

járta ott a névjegyzékbe felvett hadigondosokat vasúti díjra fogva egybehozni.

Felkértem Nagyvárad város társadalmának és így iránt érdeklődő női és férfi tagjait, hogy a névjegyzék a jelzett helyen és időben megtekintési szíveskedjenek, hogy amennyiben ebbe esetleg fel nem vétettek volna, a felvétel iránt pótlólag intézkedhessem.

Nemzeti létünk fennmaradásának egyik legbiztosabb záloga, hogy a jövő generáció létének biztonságát megőrizzük. A hadiárvák ügyének felkarolása tehát a legfontosabb nemzeti kérdés, a hadiárvagyok és orvostink szervezett hadirokkantak támogatása pedig a humanizmus és a becsület ügye.

Abban a meggyőződésben ajánlom tehát az ügyet városi közönségének jóindulatába, hogy ezt megérteni és ismert lelkesedésével felkarolják szíves lesz.

Nagyvárad, 1917 június 21.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

A Kath. Növédő Egyesület választmányi ülése.

A Kath. Növédő Egyesület rövid, de jelentős választmányi ülést tartott tegnap a Kath. Körben.

Jelen voltak Eleméry Ferencné elnök. lelt alatt öv. Nagy Ödönne, Pally Lajosné, öv. Oltas Ákosné, öv. Szentlélek Kálmáné, Sándor Albertné, Fröhlich Jánosné, Kóvér Ily, Imre S. Zoltán, dr. Lesztán Endre, Molnár Imréné, Halász Gyula, öv. dr. Markus Lászlóné öv. Grunwald Henriké, dr. Krüger Aladárné, öv. Bulyovszky Józsefné, Szabados Pálné, Györyné Pern Jolán, Mikusay Margit, öv. Várszeghy Lajosné, Obriacsák Istvánné, Balogh Barabáné, Szilágyi Dósa, dr. Krüger Aladár.

Eleméry Ferencné elnök üdvözölve a jelenlévőket, örömmel jelentette a Napsósi Ötthöznök a közel jövőben való megnyitását, amiben Pally Lajosné oly szerényen fáradozott a Szt. Vince intézet előjárósága oly lelkesedéssel támogatt. A pénzügyi ügyek mindjárt segítségére jöttek ezen nagyon szükséges intézmény létrehozására, azonban újabb és jelentékeny segítségéről lehet beszámolni ezen a gyűlésen: gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök 1000 K t, a l. sz. kórház 1000 K t, Grócs Béla nagyprépost 500 K t, az újvárosi plébánia 500 K t, Udvardy Ö. Ignác 105 K t, László Lajosné 35 K t, Gyurkovits Kornélné 70 K t, dr. Krüger Aladárné 35 K t, N. N. 35 K t, N. N. 5 K t. A választmány a legnagyobb lelkesedéssel és köszönettel vette tudomásul.

Tekintettel arra, hogy az egyesület eddig is legalább 1000 K-t fordított a hadiárvak orvosi ellátásának segítésére, a Hadi Gondosító Bizottságba így összeg előirányzatával lép be.

A választmány egyhangulag elfogadta, hogy a segélyeitől ellenőrzés végett a hatóságai könyv kiváltását követeli, amelyben a nyújtott segítséget állandóan nyilvántartja; örömmel vette a választmány tudomásul, hogy öv. dr. Markus Lászlóné ívén a következő hölgyek léptek be a Kath. Növédő Egyesületbe: öv. Balásbány Bertalané, Balásbány Margit, Balásbány Olga, öv. Rádó Ödönne, Csiffra Kálmáné, Bothy Lászlóné, Miskolcsey Ferencné, Bothy Pálné, Marko-

vits Antalné, Tóth Sándorné, Szunyogh Pálné, Szunyogh Albertné, Miskolcsey Barnabáné, Ipolyi Kellér Gyuláné, Szabadhegyi Ernőné, Sigmund Andorné, Szabadhegyi Róza, Obriacsák Istvánné, báró Szepeszy-Szokoll Józsefné, báró Luzzanitzky Lenke. Belépett továbbá Schuch Károlyné.

Az elnök szíves bucsuszavakkal az ülést bezárta.

HIREK

Levél a gyermekekhez!

Kedves gyermekek! Hosszátok saólok, akik szép szobában laktok, van sok játékok, mindenetek. De nem minden gyermeknek van ám ilyen jó dolga, soknak meghalt a papája a háboruban, vagy levágták a kezét, lábát, a mamájuk meg nagyon szegény! Ezeket a szegény gyerekeket mi nagyon most összejűjtöttük, összeadtunk pénzt, hogy a kedves testvérek főhessenek nekik, varrunk nekik kis ruháskát s egész nap fogunk rájuk vigyánni, hogy a mamájuk dolgozhasson, keresheessen nekik telire való. Még csak egy kis játék kellene nekik, de a nagyoknak már nincs játékjuk, — hát arra kérünk becsületet segítettek kedves gyermekek ti is nekünk, nézzetek meg játéksítokat, azután adjatok egy babát, kis edényt, kis kecskét, lovat, mesés-könyveket, amiből nektek sok van, ezeknek a szegényeknek akiknek semmiük sincs. Kedves mamáitek bizonyosan örülni fog, hogy ilyen jószívetek vagytok és örömet szerettek a szegény kis társaitoknak! Küldjétek el egy kis levéllel Pally Lajosnéhoz Szaniszló-utca 9 szám alá, ő majd oda adja nekik és fölolvassa kis leveleiteket.

* **A megyei közgyűlés befejezése.** Biharrémege törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor folytatott tanácskozását. Az előző napi nagy érdeklődésnek semmi nyoma nem volt, csupán csak az előadók jelentek meg. A közgyűlésen Fráter Barnabás elnökölt s apró községi ügyeket intéztek el. A jegyzőkönyv hitelesítése után a közgyűlés 10 órára már véget is ért.

* **Katonai kitüntetés.** A hivatalos lap közli, hogy a király Prader György 37. gy. e. bel. főhadnagyot az újlagos legfelső díjazású elismeréssel tüntette ki.

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király az Bialokurski Odón 101. gy. e. bel. és Sántay Márton 37. gy. e. bel. hadnagyokat főhadnagyká, Fehér Jenő 37. gy. e. bel. hadnagyokat tart főhadnaggyá léptette elő.

* **A telekértékdó behozatala.** Juricskay Barna v. tanácsos a napokban fentjárt Budapesten a a belügyminiszteriumban érdeklődött, hogy mielő álláspontot foglalnak el a miniszteriumban a telekértékdó esetleges behozatalára irányuló javaslattal szemben. Ez az új jövedelmi forrás tekintélyes új bevételt biztosítana a városi pénztárnak. Már több város, így Árad is akölet indított a telekértékdó behozatalára. A miniszteriumban Juricskay Barna kedvesü vájast kapott s a telekértékdó behozatalt melegen a figyelmébe ajánlották.

* **Drégült a méz.** A tél májusig tartott, amikor virágozni kellett volna a fák, az a méheknek gyűjtési. Májustól pedig megkezdődött a kánikula, amely megakadályozta a virágok kifejlődését s a méz gyűjtését. Ezért a tavaszi gyűjtés főszere az idén, néhol ennai se, legfeljebb 30—40 százaléka a tavalyinak. A kilátások rosszak, mert a főgyűjtőszézon bevégsődött. A méhészetek nagyrésze elpusztult, ezeknek sirját a múlt évi nagy alföldi szárazság ásta meg. Az idei hosszú tél csak befejezte ezt. A májusi hónap dönti el a mézelést s ez meg is történt. A méz kilogrammja átlalban 14—15—16 korona, nagyban 12 korona. Ez természetesen lassan emelkedő tendenciát mutat: Legnagyobb méhészetünk, a Vajnovszky féle nagyszántói és biharpüspöki méhészet, felét se produkálta a tavalyinak s ezt a tisztviselők érsik meg legjobban, mert innen kaptak olcsó és elsőrangú mézet.

* **Péter Pál napi versenyek.** Mint már közöltük a Vörös Kereszt egyesületének többször szervezőtő mutatóvnyit tűzött programjára, hogy a közönségnek egy pár derűs percet szerezzen Péter Pál napján. Ezenon kért fel tehát azon fiatal és lányokat, valamint azon idősebb férfiakat és nőket, hogy akik a következő versenyekben résztvenni kívánnak: 1. fiúk futóversenyén, 2. lányok futóversenyén (a színház körül) 3. a párnaharc, 4. székbnfutás, 5. futóverseny tojás kanállal, 6. kakasviadal, 7. bíróverseny, 8. háromlábúak versenye, 9. öreg emberek és öreg asszonyok futóversenye (a Szigligeti szobor körül) esen szándékukat a Biharmegyei kóskórházban levő Vörös Kereszt irodának tudomására hozzák. — Az elősorolt versenyekből vasárnap d. u. 3 óra kor az iparostanonecotthon udvarán (Sitarovassky utca) próba lesz, kérjük az érdeklődőket, akik szerepet vállalni óhajtanak, hogy a főpróbán megjelenni szíveskedjenek. Minden nyertes szép díjban fog részesülni.

* **Megérkezett a dínvaj.** Tudatom a város közönségével, hogy folyó hó 22-től, mártól kezdődőleg az alatt következő üzletekben és pedig Rikózi uti városi hatóság, Szaniszló utcai városi szírdület, Teleki-utcai városi szírdület, Szent-László-téri városi főszírdület és a Szent László-téri tejalrusító bódában a dán vaj árusítást elrendelték. Egy család öt tagból álló személyig 10 dekát, ötél több taggal bíró család pedig 20 deka vaját igényelhet a lisztkönyv felmutatása mellett. A vaj kilogrammonkénti ára 12 korona. A vaját a fentjelzett mennyiségben azot családok, akik azt megkepták, amennyiben további vaj is lesz rendelkezésre, csak minden ötödnap igényelhetik újólag. Nagyvárad, 1917 június 21-én. Lukács Odón, polgármester-helyettes.

* **Adományok.** Öv. Bilinczy Sötérné 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe s a pedig 5 koronát a Vörös Keresztnek a Péter Pál napi gyűjtés alkalmával és 5 koronát az Áldozatkészség szobrára. Rendelteségi helyére juttatjuk.

* **Nem ő jelentette fel.** A Lloyd-kávéház dohányüzeméről megirtuk a törvényszéki tárgyalás lefolyását. Pogácsás György városi ezámügyi most annak közlésére kér minket, hogy nem ő jelentette fel Előre fő pineórt a öt csak mint tanut haligatták ki az ügyben. A feljelentést más tette.

Növekedik az oroszok tüzérségi tevékenysége.

Keleti harctér. Budapest, június 21. (Hivatalos.) A galicia-wolhyniai arcvonal egyes szakaszain az ellenség tüzérségi tevékenysége nagy kaliberű ágyuk közreműködésével láthatóan növekedett. A repülőtevékenység is élénkebb volt itt.

Az olasz harctéren nyugodtabban telt el a nap.

Olasz harctér. Budapest, június 21. (Hivatalos.) A Hét Község fensikjén a tegnapi nap nyugodtabban telt el. Az itteni harcok eredménye június 10. óta foglyokban 16 tiszt és 650 főnyi légénység, továbbá hat géppuska. A Colbricon területen sikeres gránátharcok. A lagazuol állás előterében rohamosztagaink megakadályozták az ellenséget abban, hogy egy robbantási tölcserrel megszálljon. A Karszt-fensikén meghiusítottunk kisebb ellenséges vállalkozásokat.

Délkeleti harctér. Budapest, június 21. (Hivatalos.) Helyenzint bandákkal harcoltunk. *A vezérkar főnöke.*

*** Adakozunk az Áldozatkészség szobrára.** Az Áldozatkészség szobrának vasárnapi felavatási ünnepélyén tudvaleg csak a király, valamint Nagyvárád és Bihar megye plakettjeit függasztették ki a szoborra. Tegnap azután megkezdték a többi plakettek felszerelését. Az „Isonzó Őő” t. ábrásoló honvéd epikájára felszerzték az Obrinceák István ezredes címerével ellátott lemezt, míg a fölténytartójára ráillesztették a 4. honvédsereg plakettjét. A polgármesteri hivatalban napról-napra gyűlnek az adakozások. Megjegyezzük azonban, hogy ha az adakozások az utóbbi napokkal megfelelő arányban gyűlnek, a világháborút is elfeledjük minden nyomosságával együtt, mire csak részben is betelik a szobor. Nem így képzeljük ezt a lelkesen indult akció. Végre is ma minden hónap újabb és újabb jótékony akció hoz feléjre. Ha megelégszünk az ünnepély díszségével és nem tartjuk állandóan felül a szobor megasztos célját, nagyon megeszappan a közönség áldozatkészsége. A bizottság kötelessége volna szeríntünk a közönség érdeklődésének ábrantartása.

*** Citrom kapható.** Tudatom a város közönségével, hogy 1917. június 22-ől kezdve az alábbi helyeken citrom lesz vásárolható. A citrom csak a Lisztkönyv felmutatása ellenében lesz kiszárgáltható, még pedig tekintettel a készletek csekély voltára, családanként 2 db. A citrom kiszárgáltatása az illető kereskedők által a Lisztkönyvre feljegyztetik. A citrom darabonkénti árát 30 fillérben állapítom meg. Esetleges panaszok a közlekedési ügyosztály (Teleki-u. 3. sz. alát) jelentendők be. Várasi fűszerüzlet Szent László tér, Ifj. Weissz Bernáth Zöldfa utca, Buba és Társa, Silberstein Arnold, Neumann József, Zelányi László, Andriks János, Gröss Izidor, Hubert Vilmos, Glück Adolf, Benczék testvérek, Jankó Antal, Lamancs Sándor, Reles Sándor. Az itt felmutatott kereskedők kötelesek a citrom kiadásáról pontos jegyzéket vezetni, melyben a lisztkönyv száma és tulajdonosának neve, pontosan feltüntetve legyen és a kiszárgáltatott mennyiségtől szóló jegyzéket minden hó 15-ig a közlekedési kiterjesztési Nagyvárad, 1917. június 21-én Lukács Odón polgármester helyettes.

*** Fehér lilium, fehér rózsák, fehér szalag volt az a nagyméretű virágkosár, amelyet Kovács Mária kapott tegnap. A koszorúszítés Fehér Etelka virágüzletnek készítménye.**

*** Sarolta lak.** Solymosi Márton beszéli: Garai Márton ismert álhirlapíró, akit a minap tartóztattak le katonai zsarolásért, bejött a kávéházba, ahol a mi asztaltársaságunk székelt.

— Egy jó cím kellene, mondta Zsarai Manó, villát vettem s cím kellene.

— Hogy hívják a feleségét? — kérdezte Solymosi.

— Sarolta.

— Legyen a neve akkor Zsaroltalak. (Sarolta lak.)

*** Az augusztusi előléptetések várható mérvét teljes egészében köeli a Külügy-Hadügy mai száma. Érdekes, hogy egy a honvédségnél, hadseragnél, mint a népfelkelésnél az 1917. április 1-i rang artalékos zászlócsok augusztusban hadnaggyá lesznek. Köeli szután többek közt a Külügy Hadügy hogy Lipótréndet kapott: Nyék-hegyi Ferenc ezredes, Klmann István százados; legfelsőbb dicséző elismerést dr. Dolinger Gyula vezértörzsorvos és dr. báró Hormányi Sándor főtörzsorvos stb. Kadorna támasdásból Gellért Oskár, Konstantin király trégédijáról Szana Sándor de ir. Darvai János ezredes hadbíró jogi értekezése, több katonatiszt háborús élménye, a legérdekesebb katonai hírek, katonai tanácsadó stb. tartják a kiűző katonai ujság gazdag tartalmát. Előfizetési ára negydedévre 6 korona. Kiadóhivatala Üllői-ut 11-18 szám alatt van.**

*** A rossz mértékek ügye a rendőri büntetőbírósnál.** A rendőri büntető bíróság tegnap tárgyalta az ideai mértékezés eredményét, illetve azokat az ügyet, akiknél nem hitelesített és hamis mértékeket találtak. Huszonhárman Cségyédy bírótörzsorvos előtt, s mind a huszon 30-30 korona pénzbüntetésrel sújtottak. Az elhírsített mértékeket azonnal nem fogják megsemmisíteni, hanem az ócskavas rekviráló bizottságnak adják át. Legközelebb még 36 olyan ügyet kerül tárgyalás alá, akik hitelesítetlen mértéket használtak.

Legújabb fűzőket legolcsóbban Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni

Rákóczi-ut (Korona gyógyszertár mellett)

Leibchenek félárban.

Telefonszám 827.

*** Ujsághordónókat feivesz a Tiszántúl kiadóhivatala.**

*** Cukorka és csokoládé ajánlat** helybéli és vidéki árusokra és kereskedőkre ajánlok 140 népolyi táblás csokoládé, teásütemény, piskóta, színes krumpli cukor, kávécréme, desszertbonbonok, savanyu karamellék erős kósonbia 16., 32. és 140. gelék 140 fondant, csokoros telyem és többféle savanyu cukorkák, 140 csodaszép csokoládés rumbontont 140 Hartvig cukorkák. ASZÓDI Kossuth-utca Sas-palota. Vidékre szétküldés vasuton és postán.

A németek francia állásokat foglaltak el.

Berlin, június 21. A nagyfőhadiszállás jelenté:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértörzsorvos nagy hadserege. Flandriában és Artoisban kedvezőbb látszó viszonyok folytán a főzársági harc az est beállta után le tartott. A tengerpart közelében egy éjjeli rajtaütés alkalmával számos angol foglyot szállítottunk be. Hoegenál (Yperntől keletre) tegnap éjszaka reggel visszavertünk erős angol felderítő előretöréseket. Vermellesnél és Loosanál is meghiusultak az ellenség vállalkozásai.

A német trónörökös hadserege. Vauxsilloonnál (Soissonsól északra) tegnap rövid erős árovetű előkészítés után rajna vidékiskből, Hannoveriszből és bracschi weiglaból álló nehány ezredűk számadal 1500 méter szélességben rohammal elfoglalták a franciák állásait.

Az ellentéges vonalakra való betérésünk, bevált rohamcsapatok, tüzérségünk és repülőink jól támogatták, az ellenséget teljesen meglepte.

Néhány rohamcsapatunk az összekötő utakon át egészen a tartalékokig nyomult előre és ott foglyokat ejtett. Az ellenség véres veszteséget szenvedett. Több mint 116 foglyot és 16 géppuskát szállítottunk be, néhány aknavető felrobbantottunk. Az elfoglalt árkokban a nap folyamán visszavertük a franciák heves ellentámadását.

Az ellenség Haru bise majoritól északra nyugatra erős előkészítő tüzelést kezdett. A támasdás megsemmisítő tüzelésünk folytán elmaradt.

A Suirpes keleti partján igen élénk volt a tüzetevékenység. A keleti Champagnában és az Argonnek nyugati szélén rohamcsapatunk a franciák vonalától több foglyot hoztak magunkkal.

Albrecht württembergi herceg hadserege csoportjánál nem volt lényeges esemény.

Keleti harctér.

Lucknál a Zlota Lipa mentén a Narejovtárnál és a Dnyeszirtől délre az orosz tüzérség tevékenysége az ennek megfelelően a miénk is élénkebb volt, mint az utóbbi időben. Több helyen elfiztünk orosz porlyázó lövedékeket.

Macedóniai front.

A Struma lapályon bolgár őrszolgák angol gyalogság és lovasszázadokkal vívott ütközetet az ellenség visszavonulásával végeztettek.

Ludendorff, első főszállásvezető.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

A Patzkó-zeneiskola hangversenye a Pro Transsylvania javára.

A múltán kitűnő hírnévű Patzkó zeneiskola a hó 24-én, vasárnap tartja az idei évszói hangversenyét a Kath. Kőr Szent-László termében. A Patzkó-zeneiskola évszói hangversenyei mindig pompás művészi élvezetet nyújtottak a zenét szerető közönségnek, amely bizonyára az idén is örömmel fog megjelenni a gondosan összeállított műsoru hangversenyen. Belépési díj: teljesség szerinti adomány a Pro Transsylvania mozgalom javára. A műsor a következő:

Gyakorló osztályok, délután fél 4-től 6 óráig.

András Terézis, Leóray Ferenő, Bartha Klára, Rádó Magda, Fekete Ilonka, Vörönyák Magda, Székely Margit, Csóka Ilona, Osváth Erzsike, Olasz Elluska, Roxin Lucia, Kohn Adél, Patzkó Annus, Varró Olga, Pásztor Stefánia, Rosinger Klára, Gábor Valéria, Kapes Ilona, Papp Emma, Lukács Odón, Osváth Mária, Pirovits József, Klein Ilonka, Vidor Edith, Ungerleider Rézsi Nussbaum Erzsike és Annus, Bagi Annus, Thury Pólika, Olli Emma, Halász Erzsike, Blum Margit, Bud Magda, Vasády Ella, Dutka Mária, Diócsy Klára, Bejthó Terézke, Leitner Annus, Staudary Annus, Patzkó Elemér, Csányi Valéria, Patzkó Leóka, Schwartz Olga, Bíró Gisella.

Étőkészítő és akadémiai osztályok hangversenye délután 5 órakor.

Chopin: Mazur, zongorán előadja Schwartz Erzsike.
Gurilt: Keringő, zongorán előadja Stokker Erzsike.
Mozzkovszky: Spanyol táncok, zongorán Oláh Ida, Szabó Ilonka.
Grieg: Keringő, zongorán Pásztor Edith.
Wagner: Anysoskám mond, éneklő Szekeres Annus.
Dussek: Rondó pastorals, zongorán Nagy Kató.
Abt: Kétőz, éneklő Halász Kata, Kazay Magda.
Rger: Staccato, zongorán Ozegldy Irén.
Hubay: Dal, éneklő Izsák Margit.
Brahms: Magyar táncok, 2 zongorán Róth Hedvig, Langyel Laura, Bátky Gabriella, Hoffmann Rózsika.
Curschmann: Tarsalt, éneklő Wittenberger E (opr.) Mayr Margit (alt), Stokker (tenor).
Heller: Emléklap, zongorán Sztachó Margit.
Petersen: Alnavirág, éneklő Mayr Margit.
Strelcozky: Melodia, zongorán Forgács Hajnalka.
Rottli: Ballada, éneklő Stokker József.
Brahms: Kárbavesztett éji senő, éneklő Wittenberger Erzsike.
Schubert: Induló, 2 zongorán Kazay Ella, Csillér Ilonka, Koppasz Margit, Pajkassy Magda.
Messanót: Elegia, Dialekt: Holdas éj, éneklő Gröcsberger Erzsike.
a) Lortzing: Ária, Fegyverkovács operából, b) Strauss: Tavasszi dal, éneklő Patzkó Margit, az országos magyar kir. színházaknál opera tanszak növendéke. (Sik József tanár tanítványa), a Patzkó zeneiskola volt növendéke.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Hoffmann meséi, (Maleczky Blanka és Toronyi Gyula az Operaház tagjainak vendégfellépte.)

Szombat délután: Iglói diákok.

Szombat este: Cigánybáró, (Maleczky Blanka és Toronyi Gyula az Operaház tagjainak vendégfellépte.)

Vasárnap délután: Bájja ismeretlen.

Vasárnap este: Csárdaskirálynő.

Az Operaház vendégei megérkeztek. Tegnap érkezett Nagyváradra Maleczky Blanka és Toronyi Gyula, a m. kir. Operaház híradó művészei, akik két estét is vendég szerepelelnek Nagyváradon. Nagyvárad méltó, intelligens közönsége minden alkalommal megfogad, amely komoly művészettel kecsegtet, már pedig Maleczky Blanka és Toronyi Gyula országosan elismert nevei elegendő garanciák arra, hogy a péntek és szombati színházi est: a legértékesebb ének művészeink lesz eszentelve. Pénteken a Hoffmann meséi három női és férfi szerepben lépnek fel Maleczky Blanka és Toronyi Gyula, szombaton pedig a Cigánybáróban Maleczky Siffit, Toronyi Gyula pedig Barinkayt játssza. Mind a két előadás iránt szociálisan élénk a közönség az árak láttára.

Délutáni előadások. Szombat délután a színház a Iglói diákokat hozza színpadra, az anyagi szerelést kedves operettet, a vasárnap délutáni előadás pedig a Bájja ismeretlen kellemes zenéjű és fordulatos operett van a közönség.

URANIA mozgószínház

Pénteken
A világot jelentő deszkák
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház

Pénteken
Az Áldozatkészség szobor
teleplezése.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Olcsó takarmány!

Lovak, szarvasmarhák etetésére

maláta
kapható

métermázsánként 6 K-ért.

Moskovits Mór és fia r.-i.-nál
Kolozsvári-utca 62.

* Eladó Batkó és Kaszárnya u. ca. sarván egy ialmérséssel ellátott üzletház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Tazárképzés ter. r. t. Nagyvárad, Bimor tér 2.

* Egy ór és szobakezelőnő a Fekete Sas épület terdájában felvétetik. Jelentkezni délután.

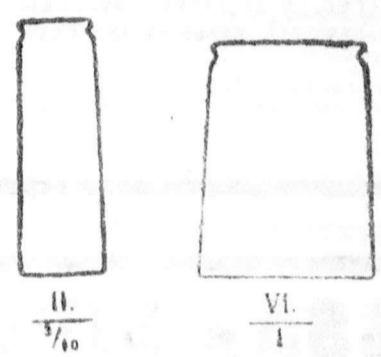
VIGADÓ mozgószínház

Szombat, vasárnap
Uj műsor.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTTÉR.

HETI ÁRJEJYZÉK:

Befőttes és uborkás üvegek megérkeztek minden kivitel és nagyságban Eladás nagyban és kicsinyben.

- Vizespohár finom csiszolt üvegből . . . 26
- Borospohár finom csiszolt üvegből . . . 32
- Sörspohár finom csiszolt üvegből . . . 30
- Vizeskancsó finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Borospalack finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Cukortartó színes finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Sótartó kristály finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből . . . 3-
- Befőttestál fogóval finom csiszolt üvegből . . . 3-
- Vizeskészlet színes finom aranyozással . . . 5-
- Boroskészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Sörkészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Likörkészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Tésztákészlet finom majolika színezéssel . . . 5-
- Kávékészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Teakészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Mocakészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Mosdókészlet színes finom diszítéssel . . . 12-
- Ebélőkészlet színes finom aranyozással . . . 10-

Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók minden kivitelben kaphatók.

Megérkeztek Konyha felszerelési áruk. Főzőedények. Táblaüveg. Porcellánárak. Répkeretezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Nagyvárad legszebb kirándulóhelye
Szent László Püspök Gyógy-Fürdő
 Nagyvárad mellett

Fürdőztem teljes!

Kéres hévíz források természetes forrása 42°C kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 helyes leányfürdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Negyzetbásu nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszodánál, napfürdő, hirtelkúra. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

Komzsik Alajos,
 a fürdő bérlője.

IZSÁN LIDIA
 elsőrendű fűzőszalon

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, késs fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szolgálati színház művésznőinek egyedüli szállítója.
 Telefon: 11-53.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmű bádogos,
 vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-párok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

Tárnoki László

cserép és palafedő m.
 Szt. Péteri-u. 3. Telefon 886.

Északmába vágó munkákat a legjutányosabban elvállal.

Hasábos és vágott

TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak
JENEI M. CÉGNEL
 szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10-13. szám.
 Megrendelések pontosan kimérve, kivonatba házhoz szállítanak.

RIADO BUTOROSZOTT SZOBÁK

ÉS LAKÁSOK
 modern berendezéssel
 hosszabb vagy rövidebb időre, havihér mellett 60K-tól kezdve

Nagy Sándor-utca 4. sz.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők: 25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

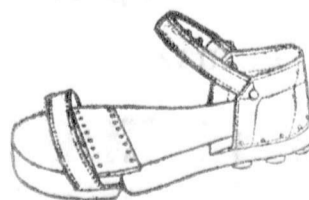
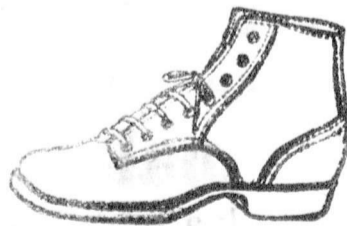
Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
 Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
 Lóbox és tehénbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50

Fatalpu szandálok:
 24-25, 26-28, 29-31, 32-35,
 4-—, 4-10, 4-40, 4-90,
 36-37, 38-40, 41-43, 44-46,
 5-—, 5-50, 6-—, 6-10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek és egyesületek engedményben részesülnek.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

Vízvezeték-utcán szép kilátással
 egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
 Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Betűszedő tanulóknak
 fiu és berakó tanulóknak
 leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.